

वस्तुगत प्रश्नोत्तर

१. हालसम्म नेपालसँग दौत्य सम्बन्ध कायम भएका राष्ट्रहरूको सङ्घर्षा कति पुगेको छ ?
१७६

 - दौत्य सम्बन्ध कायम भएका पछिला राष्ट्रहरू
 - १७६ औँ : बेलिज (सन् २०२२ अप्रिल १)
 - १७५ औँ : दक्षिण सुडान (सन् २०२२ मार्च २८)
 - १७४ औँ : रिपब्लिक अफ पलाउ (सन् २०२२ मार्च २१)
 - १७३ औँ : टिमोर-लेस्टे (सन् २०२२ फेब्रुअरी ११)
 - १७२ औँ : बार्बाडोस (सन् २०२१ डिसेम्बर ८)
 - १७१ औँ : सिएरालियोन (सन् २०२१ जुन २९)

२. चोभार सुक्खा बन्दरगाहको उद्घाटन कहिले गरियो ?
वि.सं. २०७८ चैत २२

 - बहुप्रतिक्षित चोभार सुक्खा बन्दरगाह प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवाद्वारा वि.सं. २०७८ चैत २२ मा उद्घाटन गरिएको ।
 - २२० रोपनी क्षेत्रफलमा बनेको बन्दरगाहमा पाँच सय ट्रक पार्किङ गर्न सकिने । त्यस्तै, परियोजनाअन्तर्गत पाँच सयसम्म कन्टेनर राख्न मिल्ने गरी यार्ड बनाइएको । चार वटासम्म कन्टेनर खपिट्टेर राख्न सकिने गरी कन्टेनर यार्ड बनाइएको ।
 - काठमाडौँको व्यवसायीको आयात तथा निर्यात सहजीकरणका लागि चोभारमा सुक्खा बन्दरगाह बनाइएको ।
 - हाल बन्दरगाहमा आवश्यक भन्सार कार्यालय, क्वारेन्टाइन, बैड्कलगायत सबै निकाय आइसकेका ।

३. प्रसिद्ध सात गाउँले जात्रा कहाँ प्रचलित छ ?
कीर्तिपुर

४. कास्कीका ९ वटा ताल रामसार सूचीमा कहिले सूचीकृत भएका हुन् ?
वि.सं. २०७२ माघ १९ (सन् २०१६ फेब्रुअरी २)

५. नेपालका कुन शहीदलाई 'शहीद माइला' उपनामले चिनिन्छ ?
दशरथ चन्द

६. सन् २०२२ मार्च ३ देखि अप्रिल ३ सम्म न्युजिल्यान्डमा सम्पन्न बाहाँ अन्तर्राष्ट्रिय महिला विश्वकपको उपाधि कुन देशले जित्यो ?
अस्ट्रेलिया (दोस्रो : इडल्यान्ड)

 - योसँगै अस्ट्रेलियाले महिला क्रिकेट विश्वकपको उपाधि साताँ पटक जित्न सफल भएको ।
 - वि.सं. २०७८ चैत्र २१ मा आइतवार न्युजिल्यान्डमा भएको फाइनलमा साविक विजेता इडल्यान्डलाई ७१ रनले पराजित गर्दै अस्ट्रेलिया च्याम्पियन बनेको ।
 - फाइनलमा अस्ट्रेलियाले दिएको ३५७ रनको विशाल लक्ष्य पछ्याएको इडल्यान्ड ४३.४ ओम्भरमा २८५ रनमा अलआउट भएको ।

७. नेपालमा मूल्य अभिवृद्धि कर कहिलेदेखि लागू भएको हो ?
वि.सं. २०५४ मद्दसिर १

८. कुन देवतालाई पारसनाथ भनिन्छ ?
पशुपतिनाथ

९. पञ्चमहाभूत भन्नाले के-केलाई बुझाउँछ ?
पृथ्वी, जल, तेज, वायु र आकाश

१०. नेपाल भारत शान्ति तथा मैत्री सन्धि कहिले भएको हो ?
सन् १९५० जुलाई ३१

 - यस सन्धिमा नेपालका तर्फबाट मोहनशमशेर र भारतका तर्फबाट चन्द्रेश्वर नारायण सिंहद्वारा हस्ताक्षर गरिएको ।

११. ट्रान्सपरेन्सी इन्टरनेशनलको मुख्यालय कहाँ रहेको छ ?
बर्लिन (जर्मनी)

१२. RT को पूरा रूप के हो ?
Mitochondrial Replacement

१३. प्रतिष्ठित ओस्कर एकेडेमी अवार्डको १४ औँ संस्करणमा सर्वोत्कृष्ट थहरिने फिल्म कुन हो ?
द कोडा

 - सन् २०२२ मार्च २८ मा अमेरिकामा सम्पन्न सो सर्वोत्कृष्ट निर्देशकको उपाधि जेन क्याम्पियनले उचालेकी । 'द पावर अफ दि डग' का लागि उनले यो उपाधि पाएकी । उनले ओस्कर अवार्डमा दुईपटक मनोनयनमा पर्ने महिला निर्देशकको रेकर्ड तोडेकी ।
 - त्यस्तै उत्कृष्ट अभिनेत्रीको उपाधि जेसिका चास्टेनले जितेकी छन् । उनले 'द आइज अफ टेमिफेर्ड'का लागि जितेकी ।
 - १४ औँ संस्करणको ओस्कर अवार्ड विजेताहरू अन्तर्राष्ट्रिय फिचर फिल्म : इडल्भ मार्ड कार
 - उत्कृष्ट फिल्म : कोडा
 - उत्कृष्ट निर्देशक : जेन क्याम्पियन (द पावर अफ द डग)
 - उत्कृष्ट अभिनेता : लिल मिथ (किड रिचार्ड)
 - उत्कृष्ट अभिनेत्री : जेसिका चास्टेन द आइज अफ टेमिफेर्ड
 - उत्कृष्ट सहअभिनेता : ट्रोय कटसर (कोडा)
 - उत्कृष्ट सहअभिनेत्री : अरियाना डेवेस (वेस्ट साइड स्टोरी)
 - एनिमेटेड फिचर फिल्म : इन्कान्टो
 - सिनेमाटोग्राफी : डुन (ग्रिग फ्रेसर)
 - कस्ट्युम डिजाइन : इन्कान्टो
 - डक्युमेन्ट्री फिचर : समर अफ सोल
 - डक्युमेन्ट्री सर्ट सब्जेक्ट : द क्वीन अफ बास्केटबल
 - मेकअप एण्ड हेयर स्टाइलिंग : द आइज अफ टेमिफेर्ड
 - प्रोडक्शन डिजाइन : डुन
 - सर्ट फिल्म (एनिमेटेड) : द विन्डशिल्ड वार्डपर
 - सर्ट फिल्म (लाइभ एक्सन) : लड गुडवार्ड
 - ओरिजिनल सड : नो टाइम टु डाइ
 - साउन्ड : डुन
 - भिजुअल इफेक्ट्स : डुन
 - फिल्म सम्पादन : डुन (जो वाकर)
 - ओरिजिनल स्ट्रिक्टप्रेले : बेल फास्ट (केनिथ ब्रानाव)
 - एडप्टेड स्ट्रिक्टप्रेले : कोडा (सियान हेडर)
 - ओरिजिनल स्कोर : डुन (ह्यान्स जिमर)

१४. मरम्भम नभएको एक मात्र अरब राष्ट्र कुन हो ?
लेवानान

१५. कहिलै आँखा नचिन्नले जीव माछा हो भने कहिलै आसु नफार्ने जीव कुन हो ?
चिम्पाऊजी

१६. हिन्द महासागर र बड्गालको खाडीमा चल्ने बायुलाई के भनी चिनिन्छ ?
साइक्लोन

 - (थार तथा गोबी मरम्भमिमा बहने तातो हावालाई 'लु' भनी चिनिने ।)

१७. प्रमुख निर्वाचन आयुक्त वा निर्वाचन आयुक्तको पदमा नियुक्तिका लागि आवश्यक पर्ने न्यूनतम शैक्षिक योग्यता किति हो ?
स्नातक तह

१८. हरित जलवायु कोषको मुख्यालय कहाँ रहेको छ ?
दक्षिण कोरिया

१९. भारतमा वस्तु तथा सेवा कर कहिलेदेखि लागू गरिएको हो ?
सन् २०१७ जुलाई १

२०. सन् २०२२ को ग्रामी अवार्ड प्राप्त गर्ने वर्षको उत्कृष्ट एल्बम कुन हो ?
वी आर

 - जोन बाटिस्टीको एल्बम 'वी आर'ले ग्रामी अवार्डमा 'वर्षको उत्कृष्ट एल्बम' जितेको ।
 - अमेरिकाको लस भेगासको आयोजनामा सोमवार ६४ औँ ग्रामी अवार्ड सम्पन्न भएको । फिल्मको सङ्गीतको उत्कृष्ट मानिने ग्रामी अवार्डमा वर्षका उत्कृष्ट गीत-सङ्गीतलाई अवार्ड दिइएको ।

● ग्रामी अवार्ड विजेताहरू

 - उत्कृष्ट एल्बम: वी आर (जोन बाटिस्टी)
 - गीत: लिम द डोर ओपन (सिल्क सोनिक)
 - रक गीत: फू फाइटर्स
 - नव कलाकार: ओलिम्बिया रोडिंगो
 - न्यू एज एल्बम: रिकी केज
 - एकल प्रस्तुति: डाइभर्स लाइसेन्स (ओलिम्बिया रोडिंगो)
 - पप सामूहिक प्रस्तुति: किस मी मोर
 - परम्परागत पप भोक्त एल्बम: लभ फर सेल (टोनी बेनेट र लेडी गागा)
 - पप भोक्त एल्बम: सावर (ओलिम्बिया रोडिंगो)
 - इलेक्ट्रोनिक रेकर्डिङ: अलाइभ
 - च्याप गीत: जेल
 - च्याप प्रस्तुति: फ्यामेली टाइज
 - निर्माता: ज्याक एन्टोनाफ
 - कमेडी एल्बम: सिन्सियरली
 - स्युजिक भिडिओ: फिडम
 - नृत्य: अलाइब्र
 - अमेरिकन एल्बम: नेटिव सन्स
 - ग्लोबल म्युजिक एल्बम: मदर नेचर
 - बाल एल्बम अवार्ड: फाल्गुनी शाह

२१. चलचित्रका क्षेत्रमा नोबेल पुरस्कारका रूपमा मानिने प्रसिद्ध ओस्कर आवार्ड पहिले पटक कहिले प्रदान गरिएको थिए ?
सन् १९२९

२२. पूर्वजबाट सरेर नभएको तर पछि अक्समात् देखा पर्ने नयाँ गुणायुक्त सन्ततिको विकास हुने प्रक्रियालाई के भनिन्छ ?
उत्परिवर्तन

 - एउटे जातिका सजीवहरूको बीचमा देखापर्ने असमानतालाई परिवर्ति (मातापितामा भन्दा सन्तानमा देखिन्ने केही न केही भिन्नता) भनिन्छ ।
 - एकै खाले वांशाण भएर पनि फरक-फरक किसिमको वातावरणमा हुक्कै जाँदा विभिन्नता देखा पर्नुलाई वातावरणीय परिवर्ति भनिन्छ ।

२३. राणाशासन विरुद्ध सम्झौताहीन सदूर्धर्व गर्ने चार शहीदमध्ये सबैभन्दा पहिला मारिने शहीद को थिए ?
शुक्राज शास्त्री

२४. कुर्गे औसी पर्व कहिले पर्दछ ?
भाद्र कृष्ण औसी (बुवाको मुख हेर्ने दिन अर्थात् पिता पर्वका रूपमा मनाइन ।)

२५. सम्पूर्ण जीवजन्तुहरूले श्वासप्रश्वासका लागि अक्सिजन लिने र कार्बनडाइअक्साइड छाड्ने तथा उत्क कार्बनडाइअक्साइडलाई बोटविरुद्धाले खाना बनाउनका लागि लिई अक्सिजन हावामा उत्सर्जन गर्ने प्रक्रियालाई के भनिन्छ ?
अक्सिजन चक्र

२६. अन्तर्राष्ट्रिय न्यायालयमा कति जना न्यायाधीशहरू रहने व्यवस्था छ ?
१५

२७. ASYCUDA के सँग सम्बन्धित छ ?
भन्सार

२८. नेपालमा हाल कति स्थानीय तह रहेका छन् ?
७५३

२९. काठमाडौँमा सम्पन्न नेपाल, पपुवा न्युगिनी (पीएनजी) र मलेसियाबीचको त्रिकोणात्मक अन्तर्राष्ट्रिय टी-२० सिरिज कसले जित्यो ?
नेपाल

 - वि.सं. २०७८ चैत २२ गते कीर्तिपुस्तिका त्रिविमानमा पीएनजीलाई ५० रनले हराउँदै नेपाल च्याम्पियन बनेको ।
 - नेपालले दिएको १६९ रनको लक्ष्य पछ्याएको पीएनजी १६.२ ओम्भरमा ११८ रनमा समर्टिएको ।
 - उत्क सिरिजमा नेपालका अलराउन्डर दीपेन्द्रसिंह ऐसी उत्कृष्ट खेलादी घोषित भएका । उनले प्रतियोगितामा २५५ रन जोडीदै ७ विकेट लिन सफल भएका ।
 - सन्दीप लामिछानेको कप्तानीमा नेपालले पहिलो उपाधि जितेको ।

३०. निजामती कर्मचारीहरूले एकै प्रकारको पोसाक लगाउन पर्ने व्यवस्था कहिले देखि गरिएको हो ?
वि.सं. २०६८ साउन १

विषयगत प्रश्नोत्तर

ऊर्जा सङ्कट

१. ऊर्जा सङ्कट भनेको को हो ? लेख्नुहोस् ।

२. प्राकृतिक स्रोत एवं मानव निर्मित स्रोतबाट प्राप्त हुने शक्ति ऊर्जा हो । यही ऊर्जा सरल सहज एवं सर्वसुलभ रूपमा उपलब्ध हुन नसकेको अवस्थालाई ऊर्जा सङ्कट भनिन्छ । ऊर्जाको कमी हुनु अभाव हुनु वा मागबोजिम प्राप्त नहुनु ऊर्जा सङ्कट हो । ऊर्जा देश विकासको आधार हो । नेपालमा अहिले पनि ऊर्जा सङ्कट विद्यमान छ । नेपालको औद्योगिक क्षेत्रमा औद्योगिक विकासमा ऊर्जा सङ्कट एउटा बाधकका रूपमा रहेको छ । ऊर्जा सङ्कटले कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य, उद्योग, भौतिक पूर्वाधार निर्माणलगायत जनजीवनका प्रत्येक चरणमा प्रभाव पार्दछ । यसले सुकैरी आमा, शिशु बच्चा, बालक, विद्यार्थी हुँदै वृद्धसम्म सबैलाई प्रभाव पार्दछ । यसले मुलुकको समग्र आर्थिक विकासमा बहुआयामिक रूपमा प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष प्रभाव पारेको पाइन्छ । त्यसैले नेपालमा ऊर्जा सङ्कट टार्नु अहिलेको प्रमुख आवश्यकता बनेको छ ।

३. नेपालमा नगरपालिका, उपमहानगरपालिका र महानगरपालिका घोषणा हुनका लागि पूरा गर्नुपर्ने सर्त तथा सुविधाहरू को के हन् ? लेख्नुहोस् ।

४. नेपालमा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ बमाजिम नागरपालिका, उपमहानगरपालिका र महानगरपालिका घोषणा हुनका लागि पूरा गर्नुपर्ने सर्त तथा सुविधाहरू निम्नअनुसार छन् :

 - क. नागरपालिका
 - स्थायी बासिन्दा :
 - हिमाली जिल्ला : कम्तीमा दस हजार,
 - पहाडी जिल्ला : कम्तीमा चारीस हजार,
 - मिथी मध्यसक्ति जिल्ला : कम्तीमा पचास हजार,
 - तराईका जिल्ला : कम्तीमा पचहत्तर हजार,
 - काठमाडौं उपत्यका : कम्तीमा एक लाख भएको,
 - आन्तरिक आय :
 - पछिल्लो पाँच वर्षको औषत वार्षिक आन्तरिक आय हिमाली क्षेत्रको भए कम्तीमा एक करोड र अन्य जिल्लामा कम्तीमा तीन करोड सप्ताही भएको,
 - सहरी सुविधा :
 - सडक, विद्युत, स्वानेपानी, सञ्चारलगायत यस्तै न्यूनतम सहरी सुविधा भएको,
 - ख. उपमहानगरपालिका
 - स्थायी बासिन्दा :
 - कम्तीमा दुई लाख भएको,
 - आन्तरिक आय :
 - पछिल्लो पाँच वर्षको औषत वार्षिक आन्तरिक आय कम्तीमा पच्चीस करोड रुपियाँ भएको,
 - सहरी सुविधा :
 - नगरपालिकालाई तोकिएको पूर्वाधार भएको, तोकिएवमोजिमका अन्य सहरी सुविधा भएको,
 - ग. महानगरपालिका
 - स्थायी बासिन्दा :
 - कम्तीमा पाँच लाख भएको,
 - आन्तरिक आय :
 - पछिल्लो पाँच वर्षको औषत वार्षिक आन्तरिक आय कम्तीमा एक अर्ब सप्ताही भएको,
 - सहरी सुविधा :
 - पर्याप्त सहरी सुविधा भएको,
 - ५. सार्वजनिक बडापत्रका सिद्धान्तहरू को के हन् ? उल्लेख गर्नुहोस् ।

६. सार्वजनिक वस्तु तथा सेवा प्रदायक निकायले नागरिकप्रति गर्ने खुला प्रतिवद्धता सार्वजनिक बडापत्र हो । सर्वसाधारण नागरिकप्रति जारी गरिने यसले सार्वजनिक निकाय र नागरिकबीच असल सम्बन्ध विकास गरी सुशासन कायम गर्न सहयोग गर्दछ । यसका सिद्धान्तहरू निम्नअनुसार छन् :

 - क. गुणस्तर :
 - वस्तु तथा सेवा को गुणस्तर बढाउन सहयोग गर्दछ ।
 - ख. छोटोट :
 - सम्भव भएसम्म सेवाहाले वस्तु तथा सेवाको छोटोट गरी लिन सक्ने, सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा यो सम्भव नभए पनि निजी क्षेत्रको वस्तु तथा सेवा प्रवाहमा यो लागू हुन सक्छ । यस्तै उपलब्ध भएका निजी अस्ताल, निजी विद्यालय छोटोट गरी सेवाहाले इच्छाअनुसार सेवा लिन सक्छन् ।
 - ग. मापदण्ड :
 - वस्तु तथा सेवा प्रवाहको मापदण्ड तयार गरी सो अनुरूप प्रवाह गरिने,
 - घ. मूल्य :
 - सार्वजनिक साधन स्रोतको सही सदुपयोग गरी सेवा प्रवाह, करको सही सदुपयोग,
 - ड. उत्तरदायित्व :
 - सेवा प्रदायकहरूको व्यक्तिगत र साइरिटिक रूपमा उत्तरदायित्व वृद्धि हुने,
 - च. पारदर्शिता :
 - कानुन, नियम, विधि, प्रक्रियालगायतका पक्ष प्रष्ट हुने, नागरिकमा सत्य सूचना प्रवाह हुने, खुलापन बढाने,
 - ७. अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता परिचालन नीति, २०७६ ले विकास सहायता परिचालनका लागि तोकेका प्राथमिकताका क्षेत्रहरू को के हन् ? लेख्नुहोस् ।

८. अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता परिचालन नीति, २०७६ ले विकास सहायता परिचालनका लागि आठ बटा प्राथमिकताका क्षेत्रहरू तोकेको छ, जुन निम्न छन् :

 - क. भौतिक पूर्वाधार निर्माण,
 - ख. शिक्षा, स्वास्थ्य, स्वानेपानी, सरसरफाइ,
 - ग. राष्ट्रिय उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि,
 - घ. रोजगारी सिर्जना र गरिबी निवारण,
 - ड. विज्ञान तथा प्रविधिको विकास र हस्तान्तरण,
 - च. वातावरण संरक्षण र जलवायु परिवर्तन,
 - छ. विपत् व्यवस्थापन,
 - ज. सार्वजनिक, निजी, सहकारी र सामुदायिक क्षेत्रको क्षमता नपुगेको क्षेत्रमध्ये सरकारले निर्धारण गरेको उपयुक्त क्षेत्र,

९. नेपालको प्रत्यक्ष कर प्रणालीमा देखिएका चुनौतीहरू र गर्नुपर्ने सुधारहरू को के हन् ? चर्चा गर्नुहोस् ।

१०. जसलाई कर लगाइएको छ, उसैले तिरुपर्ने कर प्रत्यक्ष कर हो । यस करमा करको भाव र असर एउटै व्यक्तिमा पर्दछ, अरु व्यक्तिमा सार्व पाइँदैन । आयकर र सम्पति कर प्रत्यक्ष कर हुन । नेपालमा प्रत्यक्ष कर प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्न कानुनी र संस्थागत व्यवस्था छ र पनि प्रत्यक्ष कर प्रणाली व्यवस्थित हुन सकेको पाइँदैन । कुल कर राजस्वमा प्रत्यक्ष करको हिस्सा कम रहनु तथा सम्पति कर निष्प्रभावी हुनु यस क्षेत्रको प्रमुख चुनौती हुन । समग्रमा निम्न कार्यलाई प्रत्यक्ष कर प्रणालीमा देखिएका चुनौतीहरूको रूपमा उल्लेख गर्न सकिन्छ :

 - आयकरको दायरा बढाउँदै जानु,
 - आयकर प्रणालीलाई सरल र पारदर्शी बनाउनु,
 - कर संरचनामा प्रत्यक्ष करको अश बढाउँदै जानु,
 - कर चुहावट रोकेको कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाउनु,
 - कर राजस्वमा सहज रूपमा कर तिर्ने प्रवृत्तिको विकास गराउनु,
 - कर प्रासानलाई जिम्मेवार, जवाफदेही, आधुनिक एवं समन्वयात्मक बनाउनु,
 - आम नागरिकको सम्पति अभिलेख कार्यलाई वैज्ञानिक बनाउँदै